Protestantse Gemeente te Stiens Commissie Nieuw Pastoraat.

Eindrapport

Dit rapport is geschreven op verzoek van de Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Stiens, met het oog op de veranderende mogelijkheden voor het bieden van pastoraat binnen en ook buiten de kerk. Het uitgangspunt dat de kerk alle lidmaten regelmatig opzoekt en daarnaast altijd beschikbaar is wanneer daaraan behoefte bestaat, is niet meer vanzelfsprekend. Het aantal actieve kerkleden dat als ouderling, diaken of wijkmedewerker aan deze pastorale taken bijdraagt wordt te klein om de opgave op deze traditionele manier nog te kunnen invullen. De oorzaken daarvan zijn divers. Het kleiner en (relatief) grijzer worden van de gemeente speelt een rol, maar ook de grote drukte die mannen en vrouwen tijdens hun werkzame leven ervaren en waarschijnlijk ook de individualistischer levensstijl van de moderne mens maakt dat het zich voor langere tijd verbinden aan een formele taak minder makkelijk wordt.

De commissie concludeert dat het niet meer mogelijk is alle kerkleden afzonderlijk te bezoeken, maar stelt tegelijk vast dat een groot deel van de kerkleden daar ook niet meer behoefte aan heeft. Toch moet daar direct bij gezegd worden dat het oudere deel van de gemeente dat vaak juist wel nodig heeft en dat juist voor hen ook doorgaande aandacht belangrijk blijft om de band met de kerk te blijven voelen. Daarnaast blijft het natuurlijk altijd noodzakelijk om voor iedereen die dat, door welke persoonlijke omstandigheden ook, nodig heeft, pastorale zorg en aandacht bereikbaar te maken.

Op basis van deze conclusies stelt de commissie voor om de gemeente organisatorisch zo in te richten dat:

- Lidmaten boven de 80 jaar regelmatig bezocht worden,
- Voor alle lidmaten er activiteiten worden aangeboden die belangrijk kunnen zijn om de geestelijke band met de gemeenschap van de Kerk en haar Heer in stand te houden en te ontwikkelen,
- En er voor alle lidmaten de mogelijkheid is om in hun persoonlijke omstandigheden en hun geloof gesteund en gesterkt te worden door hun pastor of ouderling.

De commissie gelooft dat op die manier recht wordt gedaan aan de pastoraatsopdracht die de Kerk heeft. De Protestantse Kerk gebruikt voor pastoraat op haar website de volgende omschrijving.

“De kern van alle pastoraat is het omzien naar elkaar in de naam van Christus. Er is sprake van pastoraat daar waar mensen elkaar ontmoeten en een relatie met elkaar aangaan om, bij het licht van het evangelie, samen een weg te zoeken in geloofs- en levensvragen”.

“Omzien naar elkaar” is dus wezenlijk. Om de ontmoeting als leden van de Kerk echte inhoud te geven, maar ook zelfs om die mogelijk te maken. Als de Kerk pastoraat wil bieden

aan al degenen die dat nodig hebben, dan zullen alle kerkleden bereid moeten zijn om op elkaar te letten, “naar elkaar om te zien”, om er voor te zorgen dat we het zien als er iets nodig is. Daar ligt een wezenlijke opdracht voor de hele gemeente: zie om naar elkaar, zeker in de eigen buurt.

Uitwerking.

De ambtelijke organisatie.

Aan de basisorganisatie van de kerkelijke gemeente hoeft natuurlijk niets te veranderen. De Kerkenraad, bestaande uit pastores, ouderlingen en diakenen, blijft in principe onveranderd, het College van Kerkrentmeesters ook.

Het Moderamen heeft de dagelijkse leiding en bereidt de kerkenraadsvergaderingen voor. Het houdt contact met de verschillende groepen die er in de kerk meewerken. Het moderamen bestaat uit voorzitter, 1e scriba, 2e scriba, voorzitter CvK, voorzitter CvD, pastores.

De Kerkenraad heeft de leiding in en de eindverantwoordelijkheid voor de gemeente. Zij bestaat uit de moderamenleden, de ouderlingen speciaal voor het pastoraat, de jeugdouderlingen, de ouderlingen-kerkrentmeester en de diakenen.

Het College van Diakenen (CdD) is verantwoordelijk voor diaconale bijstand, het aandeel in de plaatselijke zorgstructuur, de organisatie van het avondmaal, voor de bloemen in de kerk en voor haar eigen vermogensbeheer.

Het College van Kerkrentmeesters (CvK) is verantwoordelijk voor het vermogensbeheer van de kerk en voor het Kerkelijk Bureau.

Het pastoraat.

Pastoraal team.
Om het pastoraat gestalte te geven is de commissie er voorstander van om de verdeling van de gemeente over de drie pastores voorlopig in stand te houden. Het is juist in een tijd met veel veranderingen belangrijk dat er continuïteit blijft in de relatie van de kerkleden met hun (eigen) pastor. Wanneer er verandering komt in de personen van de pastores zou opnieuw bekeken kunnen worden hoe om te gaan met deze indeling.
Het is belangrijk dat er ook enkele ouderlingen zijn om pastorale ondersteuning te bieden, naast de pastores. Pastores en pastoraatouderlingen vormen dan samen het pastoraal team. Het team biedt pastorale hulp in alle gevallen waar dat nodig is en waar er ruimte voor is kan het team ook regulier bezoekwerk doen bij gemeenteleden,

Coördinatieteam.
Daarnaast is een coördinatieteam nodig als centraal punt (spin in het web, zoals tot nu toe de diaken speciale opdracht). Het is aanspreekpunt voor meldingen van gemeenteleden, direct of via anderen, vanuit het kerkelijk bureau of anderszins. Het team bekijkt of

meldingen moeten worden doorgegeven aan het pastoraal team (bijv. crisismeldingen), of aan bijv. het welkomstteam of het felicitatieteam. Melding kan ook nodig zijn aan de diaconie (bijv. m.b.t. de vraag waar de bloemen uit de kerk naar toe kunnen) of aan kerkrentmeesters. Het coördinatieteam moet uit (tenminste) drie personen bestaan. Het moet altijd bereikbaar zijn via telefoon, e-mail en/of anderszins.

Bezoekteam ouderen.
Het bezoekteam brengt zonder dat er sprake is van een specifieke vraag van gemeenteleden bezoeken in het kader van het pastoraatsysteem. Het team bezoekt met regelmaat alle gemeenteleden ouder dan 80 jaar inclusief felicitaties bij verjaardagen of jubilea en geeft eventuele pastorale en/of diaconale bijzonderheden door aan het coördinatieteam. Het team wordt inhoudelijk ondersteund door de pastores (toerusting). Eén of meer teamleden kunnen optreden als coördinator(en). Om ten minste twee maal per jaar alle ouderen boven 80 jaar te kunnen bezoeken zijn ten minste 25 teamleden nodig.
In het bezoekteam kunnen deelnemers er voor kiezen om ook als lid van het felicitatieteam op te treden en dan ook overige, jongere, gemeenteleden te bezoeken bij huwelijk, geboorte, (huwelijks-) jubileum enz.

Felicitatieteam.
Het felicitatieteam, bezoekt gemeenteleden jonger dan 80 jaar bij huwelijk, geboorte, (huwelijks-) jubileum enz. op basis van meldingen vanuit het kerkelijk bureau of het coördinatieteam. Hiervoor is een beperkt (< 5) aantal teamleden nodig.

Welkomstteam.
Het welkomstteam bezoekt nieuw ingekomen gemeenteleden op basis van meldingen vanuit het kerkelijk bureau of het coördinatieteam. Ook hierbij is toerusting door de pastores noodzakelijk. Een teamlid treedt op als coördinator. Hiervoor is een beperkt (< 5) aantal teamleden nodig.

Talantteam.
Het Talantteam is een klein team dat contact houdt met de gemeenteleden en de overige populatie van Talant, en daarvoor passend aanbod organiseert. Een teamlid treedt op als coördinator. Specifieke toerusting kan nodig zijn.

Pastoraal overleg.
Naast het overleg van de verschillende teams onderling, dat nodig is om de taken met elkaar te verdelen, is het zinvol om alle teams één of twee maal per jaar gezamenlijk te laten overleggen. Dit kan onder leiding van een pastor (zoals tot nu toe het pastoraal overleg!) en dient vooral om het totale pastoraatsysteem onderlinge voeling te laten houden.

Jeugdwerk.
Het totaal van het bestaande, goed georganiseerde en goed werkende kerkelijke jeugdwerk en de jeugdraad past naar opzet volledig binnen het vernieuwde pastoraat. Ook hier moet ondersteuning (toerusting!) plaats vinden door de pastores. In het jeugdwerkteam werken nu twee jeugdouderlingen en twee jeugddiakenen mee.

Commissie vorming en toerusting.
De Commissie vorming en toerusting biedt aan de (hele) gemeente activiteiten die belangrijk kunnen zijn om de geestelijke band met de gemeenschap van de Kerk en haar Heer in stand te houden en te ontwikkelen. Daarmee geeft zij de mogelijkheid ook voor de groepen die niet regelmatig bezocht worden (jongeren en middengroepen) als kerk iets te bieden dat voor hen interessant kan zijn en de band met de kerk verstevigd. Deze functie in het vernieuwde pastoraat ligt volledig in het verlengde van wat de commissie tot nu toe al deed. In de commissie heeft ten minste één pastor zitting.

Buurtbinding.
Om de contacten van lidmaten binnen een bepaalde buurt te stimuleren kan vanuit moderamen/kerkenraad nu en dan een koffiebijeenkomst na de kerkdienst worden georganiseerd voor een deel van Stiens. Daarbij kan aansluiting worden gezocht bij de buurten in het dorp, maar dat hoeft niet streng te worden afgegrensd.

Inloopochtend of -middag

Daarnaast lijkt het een goede optie om, bij voorkeur in combinatie met de diaconale activiteit “Zorgzame Kerk” elke week een inloopochtend of –middag te houden waar gemeenteleden, en ook anderen, kunnen komen om koffie of thee te drinken, maar waar ook een pastor aanwezig is. Hierdoor is er altijd een informeel treffen binnen de gemeente mogelijk, gecombineerd met de mogelijkheid om een pastor te spreken. Door de vorm van een “open huis” is daarnaast uitstraling naar buiten mogelijk, zodat de kerk toegankelijker wordt voor niet-gemeenteleden en waardoor ook naar buiten “pastoraat” kan uitstralen.

Commissie eredienst.
De commissie eredienst blijft een belangrijke (maar niet specifiek pastorale) functie houden met betrekking tot de kerkdiensten. Ze is verantwoordelijk voor het adviseren aan de kerkenraad over systematische en liturgische zaken de kerkdiensten betreffend, en ook voor opzet, publicatie en controle op juistheid van het kerkdienstrooster en de inzet van de pastores daarin. De commissie houdt contact met de preekvoorziener(s).

N.B. Er is natuurlijk geen enkel bezwaar tegen om in meerdere van de teams of groepen die hier genoemd zijn, actief te zijn.

Tenslotte

Van veel mensen zal moeten worden gevraagd om actief mee te doen. Voor ambtsdragers geldt daarbij in principe een termijn van vier jaar, maar alle anderen die meewerken hoeven zich niet voor zo’n vaste en vrij lange termijn te verbinden. Waarschijnlijk zal het daardoor dan toch makkelijker worden om al die mensen die wel mee willen doen maar geen te ver reikende verplichtingen aan kunnen gaan, mee te krijgen in de centrale opdracht van de kerk, het omzien naar elkaar, in geestelijke en materiële zin.

De commissie meent dat het mogelijk moet zijn om in de loop van 2016 de organisatie van de gemeente in lijn te brengen met de boven gegeven voorstellen. Na de zomervakantie zou de nieuwe opzet in hoofdzaak moeten kunnen functioneren. Daarvoor is in ieder geval nodig

dat de gemeente duidelijk en bij meerdere gelegenheden door de kerkenraad wordt voorgelicht over wat zij mag verwachten. Dat zou in de loop van het voorjaar 2016 moeten kunnen.

Tenslotte. De commissie is er van overtuigd dat het beeld van de gemeente dat ontstaat bij het doordenken en daarna het realiseren van de hierboven gegeven elementen, voldoende helder is om een actieve en samenhangende gemeente te mogen verwachten, en ook, en dat is belangrijk, voldoende geeft aan “omzien naar elkaar” om te mogen verwachten dat die gemeente ook de liefde van de Heer mag verbeelden.

Commissie Nieuw Pastoraat / 11-01-2016
Martin Jansen Klomp,
Froukje Haites,
Jelly Sloot,
Tine de Vries,
Bert Fennema,
Hendrik ten Hoeve.